

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแก อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ฟังธรรมะ เมื่อวานวันพระ เมื่อวานเป็นวันอาสาฬหบูชา วันนี้เป็นวันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชาคือวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักๆ แสดงธรรมจักๆ มีพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม มีรัตนตรัย มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของเรา ถ้ามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของเรา เราเป็นชาวพุทธ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาคืออะไร พระพุทธศาสนาสอนเรื่องอะไร

ถ้าเราชาวพุทธเราก็เป็นชาวพุทธตามประเพณีวัฒนธรรม พ่อแม่พาลูกมาเข้าวัด ปูย่าตา ยายเราเลือกนับถือพระพุทธศาสนา เราก็เห็นการกระทำอันนั้นว่าเป็นพระพุทธศาสนา มันเป็นเรื่องของท่าน เรื่องของท่านคือเรื่องวัฒนธรรมประเพณี วัฒนธรรมประเพณีมันก็หล่อหลอมหล่อหลอมหัวใจให้ชาวพุทธให้เป็นผู้ที่มีน้ำใจกว้างขวาง ให้มีน้ำใจต่อกัน มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม

ฉะนั้น เวลาผู้เฒ่าผู้แก่เขาไปวัดไปวา เขาไปจำศีลของเขา ไปจำศีลๆ ผู้เฒ่าผู้แก่จะเข้าวัด เขาว่านะ จำศีลเพื่ออะไร เพื่อฝึกหัดประพฤติปฏิบัติใจ ให้หัวใจมันมีสมบัติของมัน ให้หัวใจนี้เวลาหัวใจนี้มันออกจากร่างไป เพราะถ้าเราเชื่อกันว่าคนเรามันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันต้องมีสมบัติของมันไป คนเดินทางจะต้องมีเสบียงสำหรับตัวเองไป ถ้าคนเดินทางไม่มีเสบียงสำหรับตัวเองไป เราก็เป็นห่วงญาติผู้ใหญ่ที่ว่าล่องลับไปแล้ว เรามาทำบุญกุศลกัน อุทิศส่วนกุศลๆ ใ อุทิศส่วนกุศลเพื่อให้เขาได้ปัจจัยเครื่องอาศัยที่อยู่อาศัยที่ได้ใช้สอยของเขา คำว่า “ได้ใช้สอย” นะ แต่ของเรา เราทำของเราเองไง ถ้าเราทำของเราเอง หัวใจเราเพียบพร้อม

เวลาเราทำบุญกุศลกันมา สิ่งนี้เป็นวัตถุที่เราเสียสละออกไป เสียสละออกไปด้วยเจตนาของจิต ด้วยเจตนาของหัวใจเรา เจตนาอันนี้เวลานั้นรับรู้ของมัน มันเป็นผู้เสียสละเสียเอง เวลา

มันเป็นทิพย์ๆ เป็นทิพย์มันฝังใจดวงนั้นไปไง เราระลึกถึงสิ เราทำคุณงามความดีสิ่งใดมันจะฝังใจเราไหม เราทำสิ่งใดที่ขัดแย้งๆ มันฝังใจเราไปไหม เวลาไปแล้วๆ สิ่งนี้เวลามันไป มันไม่ได้ไปเป็นอาหารอย่างนี้ไง

หลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดอยู่ บอกว่าในสวรรค์ไม่มีตลาดนะเว้ย! หลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดบ่อย ในสวรรค์ไม่มีตลาดหรอก ใครทำสิ่งใดก็ได้ อย่างนั้น ใครทำสิ่งใดไปก็ได้ อย่างนั้น การกระทำอย่างนั้น การกระทำอย่างนั้นเพื่อประโยชน์ เพื่อประโยชน์กับเรา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อาสวกษณฺณ ทำลายอวิชชา ทำลายความไม่รู้ในหัวใจอันนั้น อันนั้นแก่นของศาสนา สิ่งที่เป็นปรารถนาของเรา แต่สิ่งที่จะเข้าไปหาสิ่งนั้นได้มันก็ต้องมีเครื่องส่งเสริม เครื่องส่งเสริมเป็นแนวทางเข้าไปไง แล้วทำอย่างไร เราจะทำอย่างไร เราจะทำอะไรกัน เราทำอะไรกัน

ก็ให้เสียสละทานๆ เสียสละทานมันเป็นทางเบิกเข้าไปเฉยๆ ทางเบิกเข้าไปสู่หัวใจของเราไง สิ่งที่ทำ เพราะว่าครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการ ครูบาอาจารย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำตัวเป็นตัวอย่างให้เรา มีศรัทธามีความเชื่อของเรา เราก็มีกำลังใจของเราที่เราจะทำได้ เพราะเราทำได้ ทำได้มันก็เข้ามาหล่อเลี้ยงใจของเรานั้นแหละ มันเป็นอุบาย เป็นแนวทางที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ นี่เป็นเรื่องของท่าน เรื่องของท่านเป็นเรื่องอำนาจวาสนาบารมี อำนาจวาสนาบารมีใครทำมาอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น

เราจะเริ่มต้นจุดตั้งแต่วันนี้ไป ถ้าจุดตั้งแล้ว พระจุดตั้ง โยมไม่ต้องจุดตั้งด้วย เพราะเวลากัดอาหารตามมา พระตักใส่บาตร ที่เหลือโยมก็ได้ทานด้วย เวลาพระจุดตั้งขึ้นมา เขาต้องใส่ถุงมา เขาต้องใส่ภาชนะมาเพื่อใส่บาตรพระ มันก็เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา เราก็จุดตั้งด้วย โยมก็จุดตั้งด้วยๆ เราจะเลือกทุกๆ อย่างไม่ได้ เราก็เอาแต่เรื่องของเรานะ

เวลาวันนี้วันจะเข้าพรรษา ถ้าเข้าพรรษาแล้ว พระเราจะอธิษฐานพรรษา ธรรมคาพระจุดตั้งก็ถือจุดตั้งอยู่แล้ว ฉันทมือเดียวก็เป็นจุดตั้งข้อหนึ่ง ถือฝ่า ๓ ผืนก็เป็นวัตรข้อหนึ่ง ถือฝ่าบังสุกุลก็เป็นวัตรข้อหนึ่ง ถ้าพอเวลาจะเข้าพรรษา อธิษฐานพรรษาแล้วใครจะถือมากขึ้น ถือเนสัชชิกถือว่าไม่นอนตลอดวัน ไม่นอนตลอด ๑ สัปดาห์ ไม่นอน ๑ เดือน

ทำไม ทำไมทำอะไร ทำไมต้องทำอะไร อยู่เฉยๆ ก็สบายดีแล้ว ทำไมต้องไปทำอะไร

อยู่เฉยๆ คนดีก็คืออยู่อย่างนั้นนะ เวลาคนดี บอกเราก็เป็นคนดีแล้ว ทำไมต้องไปวัดไปวา

ไปวัดไปวาก็วัตรปฏิบัติ ไปวัดหัวใจของเรา อยู่บ้านอยู่เรือนเราก็บอกเราไม่มีเวลา เราเหนื่อยเรายากมาก เวลาไปวัด วัด ๒๔ ชั่วโมง เขาให้ประพฤติปฏิบัติก็เวลามากเกินไป เคนจกรรมก็ทำอะไรไม่ได้

สิ่งที่ทำๆ มันมีการเปลี่ยนแปลง มันมีหนักมีเบา เวลาเข้าพรรษา เวลาออกพรรษา พระก็รุดงค์กันไปเพื่อแสวงหาวิเวก แสวงหาสังขารธรรม แสวงหาความจริงในใจนั่นแหละ ที่ไปรุดงค์ๆ อาบเหงื่อต่างน้ำไปก็เพื่อหาใจของตนทั้งนั้นนะ เวลาถ้าปัญญามันเกิดขึ้น ปัญญามันเกิดขึ้น มันก็เกิดขึ้น ภาวนามยปัญญาที่เข้าชำระล้างกิเลสในใจของตน แสวงหาๆ แสวงหาในใจของตน แต่มันต้องอาศัยสัปปายะ ๔ อาศัยความสงบสงัด อาศัยต่างๆ ใจ

เขาบอกว่าทำไมต้องอาศัยล่ะ ก็หาเอาเองในหัวใจก็ได้

เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วย เราอยู่กัน เวลาเราช่วยเหลือเจือจานกันก็ได้ปลอบใจกันเท่านั้นนะ เวลาถ้าสังขารความจริงมันเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นจากใจอันนี้นะ ถ้าเกิดขึ้นจากใจอันนั้น วันเข้าพรรษา เราจะประพฤติปฏิบัติให้เป็นพระที่ดีขึ้นมา

เราเป็นโยม เป็นฆราวาสญาติโยม เข้าพรรษาแล้วก็อดเหล้า เข้าพรรษาแล้วก็พยายามทำสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เรารู้ว่ามันไม่ดี ถ้ามันไม่ดี มันทำลายสุขภาพของเรา มันทำลายทุกๆ อย่าง เราก็งดเว้นมันๆ เวลาเข้าพรรษาด้วยศรัทธาด้วยความเชื่อ เราก็งดเว้นมันได้ แล้วงดเว้นได้ ทำไมไม่งดเว้นตลอดไปล่ะ ก็มันไม่ดี นี่ไง มันไม่ดี มันไม่ดี แล้วมันไม่ดีมันอยู่ที่ไหน มันอยู่ข้างนอกนะ แล้วใครไปเอามันมา ใครไปเอามันมา บุหรี่ เหล้า มันอยู่ที่ร้านขาย มันอยู่ที่ร้าน มันอยู่ในบ้านเรา เราไปซื้อมันมา เราไปขวนขวายมันมา เพราะเราอยากได้ เพราะหัวใจของเราใจ

แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เราเท่าทันที่นี่ เราตัดที่นี่ คนเรามันทุกข์เพราะความคิดของตน มันคิด มันอยากได้อะไรดี อยากได้อะไรดี อยากได้โดยกิเลสตัดความทะยานอยาก อยากได้ทำลาย ถ้าอยากได้อะไรดีของเรา อยากได้อะไรดีแบบธรรม อยู่ในบ้าน อยู่ในบ้านนะ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่ของเรา ญาติพี่น้องของเรา นี่เป็นพระอรหันต์ของลูก เป็นผู้มีบุญมีคุณต่อกัน กตัญญูกตเวที เรามีน้ำใจต่อกัน ลื่นกับพื้นมันต้องขบกันแน่นอน คนอยู่ด้วยกันมันต้องมี

ผลกระทบแน่นอน ผลกระทบก็คือผลกระทบไง ถ้าเรามีสติปัญญา ใ้เราให้อภัยต่อกัน เรา มองข้ามมันไป มองข้ามไปเพราะเขารู้เท่าไม่ถึงการณ์ เขาคิดของเขาอย่างนั้นเพราะเขาแสวงหา สิ่งที่เขาจะทำอย่างนั้น เราจะทำแต่ความดีของเรา เราจะทำแต่คุณงามความดีของเรา เราทำเพื่อ เราๆ ทำเพื่อหัวใจดวงนี้ไง ถ้าทำแล้วนะ เวลามันผ่านไปผ่านไปแล้วนะ มันนั่งที่ไหนมันก็อาจหาญ นะ ยิ้มแย้มแจ่มใสได้

แต่ถ้ามีอะไรปกปิดในใจนะ นั่งที่ไหนไม่กล้าสู้หน้าเขาเนะ มันต้องคอยหลบคอยหลีก เรา ไม่กล้าสู้หน้าเขา แต่ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมา สด แล้วถ้าเกิดสมาธิ เกิดปัญญาขึ้นมา เราจะ บอกว่าวันเข้าพรรษา จะเข้าพรรษาแล้วพระอธิษฐานพรรษา โยมก็อธิษฐานข้อใดข้อหนึ่ง สิ่งที่ไม่ดีของเราสิ่งใด เอาขึ้นเดียว เอาเรื่องเดียวพอว่าเราจะไม่ทำ เราตั้งกติกากับเราไง

นี่ไง เราจะบอกว่าธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสถ มันมี คุณค่าไง เรามีศรัทธาความเชื่อในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราก็ตั่งกติกากับเรา ตั้งกติกากับเราเพื่อพัฒนาตัวเราให้ดีขึ้น อะไรก็ได้ข้อหนึ่งที่เราจะไม่ทำใน ๑ เดือนนี้ แล้ว พิจารณามันดีขึ้นหรือไม่ ดีขึ้นหรือไม่

พระเราเวลาอธิษฐานพรรษาแล้วเขาก็ต้องชวนขวยของเขาเพื่อปฏิบัติของเขา ใ้เราเนะ เราเป็นชาวพุทธไง พระเขาถือศีล ๒๒๗ เราเป็นชาวพุทธถือศีล ๒๒๗ ได้ใหม่ ได้ เราเป็น ฆราวาส เราภานาได้ใหม่ ได้ เราเป็นฆราวาส เราเป็นพระอรหันต์ได้ใหม่ ได้ ได้ทั้งนั้น แต่ถ้าผู้ ที่เป็นพระๆ เขาเห็นโอกาสของเขาใช่ไหม ถ้าอยู่ทางโลกมันต้องมีความรับผิดชอบใช่ไหม ทาง ของฆราวาสเป็นทางที่คับแคบใช่ไหม ทางของนักบวชเป็นทางที่กว้างขวาง ๒๔ ชั่วโมงนะ

วัดเรา เว้นแต่พระที่มีหน้าที่ นอกนั้น ๒๔ ชั่วโมง ใ้ปฏิบัติ ๒๔ ชั่วโมง เพราะอะไร เพราะในพระไตรปิฎกเขียนไว้อย่างนั้น ทางของนักบวชกว้างขวาง กว้างขวาง ๒๔ ชั่วโมง เต็มที่ เลย แต่พอทำไปเริ่มต้นมันก็สดชื่น มันก็ทำของมันได้เนะ เหมือนนักกีฬา ถึงเวลาแล้วมันก็ล้าของ มัน ถ้าล้าของมัน ก็มีครูบาอาจารย์คอยกระตุ้นไง คอยกระตุ้น คอยบอกคอยกล่าว สังคมของเราๆ สังคมครูบาอาจารย์ท่านทำมาอย่างนี้ ถ้าทำมาอย่างนี้นะ ทำมาอย่างนี้ ทำมาอย่างนี้เพราะอะไร เพราะว่าเวลาหลวงตาท่านพูดถึงว่าสิ่งนี้ตรงควัดๆ มันก็มีมาในตำรับตำรา มีในบาลี พวกเราก็ มองข้ามกันไปๆ บอกว่าสะดวกสบายอยู่แล้ว ทำคืออยู่แล้วทำไมต้องทำให้มากขึ้นไปกว่านั้น

การทำดี ทุกคนก็อยากจะมั่งอยากจะมี ทุกคนก็อยากจะมีคุณธรรม ทุกคนก็อยากเป็นคนดีให้มากๆ ขึ้นไปไง ความดีที่ยิ่งกว่านี้ยังมีอยู่ ถ้าความดีที่ยิ่งกว่านี้ยังมีอยู่ เราพยายามชวนขวายเป็นของเรา เพราะเรายังมีชีวิตอยู่ ยังมีการกระทำนะ เวลาตายไป ไปเกิดภพชาติใดก็แล้วแต่ มันจะมีสติปัญญาอย่างนี้อีกไหม

ไ้ว่าความดีๆ ความดีอะไร ถ้าในปัจจุบันนี้ เพราะอะไร เพราะเราเป็นมนุษย์ เราเห็นใจเราเห็นกรอบ กรอบของวัฒนธรรม กรอบของชาวพุทธ เราเห็นกรอบ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา ถ้าเห็นกรอบอย่างนั้น ถ้าเราศึกษาของเรา ศึกษาในเชิงลึกเข้าไป ถ้าศึกษาในเชิงลึก ศึกษาแล้วเราจะเอาเป็นความจริงหรือไม่ ถ้าเป็นความจริง ศึกษามาเป็นฉลาดกา ขวดยา เราหยิบขึ้นมาสิ ยานี้มันมีคุณสมบัติอย่างไร ทำเพื่ออะไร แต่เราเปิดขวดยาไม่ได้ เราไม่ได้สัมผัสรสของยาอันนั้น เราก็กั๊กโรคของเราไม่ได้

ถ้าเราจะแก้โรคของเรา อ้าว! แก้แล้วมันเจ็บมันปวด ยามันเฟื่อน ยามันขม ยามันร้อน ก็มันเป็นยา ธรรมโอสถๆ มันก็เป็นยา ยาปราบกิเลส เราเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาเราก็กายเพื่อรักษาความเจ็บไข้ได้ป่วยเราไข้ไหม แล้วจิตใจเราป่วยไหม

บ้า ๕๐๐ จำพวก ป่วยทั้งนั้น มากหรือน้อย แล้วป่วยเรื่องอะไร บ้า ๕๐๐ จำพวก ชมรมสิ่งใดก็ชมรมบ้าทั้งนั้นนะ ชมรมของมัน มันก็พูดแต่เรื่องของมันนั่นแหละ

นี่ไง ถ้าเรามีสติมีปัญญาของเรา เราจะเต็มเต็มของเราไง เราจะเต็มเต็มหัวใจของเรา หัวใจเราไม่พ่องใจ โลกนี้พ่องอยู่เป็นนิจ โลกคืออะไร โลกคือจิต โลกคือโลกทัศน์ วิสัยทัศน์ พ่องอยู่เป็นนิจไม่เคยเต็ม

พุทโธๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันจะเต็มของมันนะ น้ำเต็มแก้ว น้ำเต็มขวดเขย่าไม่มีเสียง น้ำที่มันพ่องอยู่เขย่าจะมีเสียงทั้งนั้น เราฝึกหัดของเรา เราฝึกหัดของเรานี่ไง เราทำของเราเพื่อประโยชน์กับเราไง

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วพระพุทธศาสนา ในพระไตรปิฎกเขียนเวลาวิธีการชี้เข้ามาในใจของเราทั้งนั้นเลย เวลาเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์ในใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่

มัน แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นก็ศึกษามาจากตำรานั้นแหละ ศึกษามาแล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริง

ชื่อของมัน คือล สมภาธิ ปัญญาเรื่องของมรรคของผล ชื่อ มันบอกชื่อของมันเป็นทฤษฎี แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมามันจะเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เป็นจริงขึ้นมาที่นี้ไง ธรรมวินัยไง ข้อวัตรปฏิบัติในวัตรปฏิบัติของพวกเรานี้แหละ ถ้าวัตรปฏิบัติของพวกเรา เวลาปฏิบัติไปแล้วมันจะเห็นความดีของเราเป็นขั้นเป็นตอน มันจะยกให้สูงขึ้นนะ ยกให้ใจสูงขึ้น พอยกให้สูงขึ้นปั๊บ โยมมองกลับไปสิ่งที่เราเห็นสิ จิตใจของเขายังต่ำกว่า เขาคิดของเขาได้อย่างนั้น ทำไมเขาคิดของเขาอย่างนั้น ทำไมเขาทำของเขาอย่างนั้น ถ้าจิตใจเราสูงขึ้นมาแล้วนะ

ถ้าจิตใจของเราไม่สูงขึ้นมา เสมอเขาจะ เขาทำอย่างนี้เขาหาเรื่องนะ นั่นล่ะมันจะไปล่อกับเขาแล้ว แต่ถ้าจิตใจเราพัฒนาขึ้นมาแล้วนะ ถ้าจิตใจคนพัฒนาขึ้นไป มันจะเห็นใจ เห็นว่าพาลชนเป็นแบบนั้น ความทุกข์ของบัณฑิตคืออยู่ใกล้คนพาล คนพาลมันพาลไปทั้งหมด นี่เป็นความทุกข์ของเราไง ถ้าความทุกข์ของเราจะ แต่ใจเราไม่พาลไปกับเขา ใจของเรา เรารักษาของเรา เราดูแลของเรา ดูแลธรรมโอสธัง ดูแลด้วยรัตนตรัย พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์

บอกว่าเป็นแก้วสารพัดนึกๆ นึกเรื่องอะไร อ้าว! นึกเป็นคนดีก็เป็นคนดีนะ ถ้าโยมถือศีลนะ ๓ เดือนนี้โยมไม่กินเหล้าเมายานะ เงินเหลือในออมสินเต็มเลย เห็นไหม สีเลน สุกดี ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา สีลทำให้เกิดโภคทรัพย์ เราประหยัดมัธยัสถ์ คนเรารู้จักประหยัดมัธยัสถ์ รู้จักการใช้สอย สิ่งที่มาของมันเป็นประโยชน์กับเราแล้ว เราสะสมของเราๆ นี้ไง มันจะให้ผลกับเรา นี้แก้วสารพัดนึก

เรานึก เราไม่ได้ทำ นึกแล้วมันไม่มีขึ้นมา มันนึกขึ้นมาไม่ได้ คนเราทำบุญกุศลขึ้นมา คนเราไม่ทำสิ่งใดเลย ถูกถอดเตอรัววัลที่ ๑ ไร่เราซื้อเกือบตายไม่ได้อะไรเลย ไม่ได้อะไรเลยก็อยากได้ มันก็ไม่ได้ เราทำมาหากินของเรา ประหยัดมัธยัสถ์ของเราขึ้นมา มันได้ของเรามาด้วยความกมฺมิกมฺมิจินะ

สิ่งใดทำแล้วเสียใจภายหลัง สิ่งนั้นไม่ดีเลย เรามีสติปัญญาของเราตลอดเวลา เราทำเพื่อเรา เราจะบอกว่าวันเข้าพรรษาๆ มันเข้าพรรษาแล้วมันมีประโยชน์อะไรกับเรา วันเข้าพรรษาก็มาทำบุญเฉยๆ ทำบุญเสร็จแล้วก็กลับบ้าน ฉันทึ่ทำบุญวันเข้าพรรษาแล้ว

นี่ไง ถ้าทำบุญวันเข้าพรรษา มันก็เข้าพรรษาจริงๆ นั่นแหละ วันเข้าพรรษามันก็เป็นคุณงามความดีของเรา คุณสิ ปีใหม่ ปีใหม่ก็เริ่มต้นชีวิตใหม่ เราก็ทำตัวใหม่ นี่ก็เหมือนกัน เวลาเข้าพรรษามันเป็นโอกาสเลย มันเป็นโอกาสที่เขาชวนชวาย ที่เขาทำจริงทำจริงขึ้นมา ถ้าทำเป็นจริงเป็นจริงขึ้นมาละ เวลาออกพรรษาแล้ว ออกพรรษาแล้วนะ พระที่จำพรรษาแล้ว ๓ เดือนจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไป มันเปียกมันปอนไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงให้มีกฐินมีอะไร มีกฐินไป ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามเลย เธออยู่ที่ไหน เธออยู่อย่างไร แล้วเธอปฏิบัติอย่างไร แล้วมีสิ่งใดตกค้างในใจบ้าง ปฏิบัติแล้วมีเหตุมีผลหรือไม่

เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ออกพรรษาแล้วพระส่วนใหญ่แล้วจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคนเทศน์ว่าการ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคนพิจารณาเองว่าปฏิบัติแล้วได้ผลมากน้อยแค่ไหน ปฏิบัติแล้วมีธรรมะในหัวใจหรือไม่ ถ้ามีธรรมะในหัวใจนะ เป็นศาสนทายาท ศาสนทายาทตรงไหน ศาสนทายาทตรงบอกกล่าวสั่งสอนเขาได้

มรรค ๘ มีค ๘ ด้าน มีค ๘ ทิศ ไม่รู้อะไรเลย แต่เวลาเป็นจริงขึ้นมาละ เป็นกับเรานะ โอ้อโฮ! มันสว่างไสว แล้วเราพุทธโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ สว่างไสว สัมมาสมาธิ คำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ

งานของเรานะ งานอาบเหงื่อต่างน้ำหาอยู่หากินมา อู้ฮู! ทุกข์ยากมาขนาดไหน เวลามันเกิดงานชอบจากมรรค จากวิปัสสนาญาณ งานจากหัวใจ เห็นไหม เราเป็นผู้บริหารคิดงานๆ คิดงานมันคิดจากสมอง เวลาจิตมันเป็นขึ้นมา มันพิจารณาของมัน มันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาไม่ได้เกิดจากสติ ปัญญาไม่ได้เกิดจากที่ปรึกษา ปัญญาไม่ใช่เกิดจากการจ้างวานใคร ปัญญาเกิดจากผลงานของตน ดวงใจดวงใดไม่มีมรรค ดวงใจดวงนั้นไม่มีผล ดวงใจดวงใดมีมรรค มรรคมันเกิดขึ้นอย่างนี้ มรรคมันเกิดขึ้นจากการภาวนาอย่างนี้ แล้วมันเป็นจริงขึ้นมา

นี่ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้พยากรณ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แสดงธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้

บอก แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะผู้บอกว่าถูกต้องหรือว่าต้องแก้ไขอย่างไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะแก้ไขๆ ไป

นี่พูดถึงว่าถ้าในพรรษาเขาประพฤติปฏิบัติกันจนขวยอย่างนี้ นี่เป็นประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธเรา เราเป็นชาวพุทธนะ ไม่ใช่ว่าปฏิบัติเป็นหน้าที่ของพระ ถ้าปฏิบัติเป็นหน้าที่ของพระ เดี่ยวพระฉันข้าว โยมห้ามกินข้าว หน้าที่ของพระ พระกิน โยมไม่ต้องกิน

โยมก็กินข้าว มันหน้าที่ของเรา ถ้าหน้าที่ของเรา เราตัดอาหารเข้าปาก เราก็กินของเรา เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเป็นสมบัติของเราทั้งนั้นนะ เวลาเงินทองนับ ใครอยากได้เงินได้ทอง ให้เอาเงินมากองไว้ ใครนับเท่าไรเอากลับบ้านไปนะ โอ้โฮ! มันนับกันใหญ่เลย ให้มันพุทธโรมันไม่ทำ

พุทธโรมันสูงกว่าเงินทองนะ น้ำใจของคนมีค่ากว่าวัตถุธาตุ น้ำใจของพวกเรามีคุณค่ามากนะ แล้วเราฝึกหัดของเราๆ กลั่นกรองหัวใจของเราให้ใสให้สะอาด หนึ่ง เราได้ความร่มเย็น เราได้ความเป็นสุขก่อน เราได้ความร่มเย็น เราได้ความเป็นสุขก่อน พอร่มเย็นเป็นสุขแล้วเราก็มิจิตใจเจือจางกับคนอื่นได้ เราเห็นเขา เราก็ออยากเจือจาง ทำไมไม่ทำแบบเราล่ะ ทำแบบเราแล้วจะมีความสุข

เขาบอกว่า เรื่องอะไรฉันหาเงินหาทอง ทำอย่างนั้นแล้วไม่ได้เงินได้ทอง

เขาไม่รู้ว่าความสุขเป็นอย่างไร เขาไม่รู้จัก แต่ถ้าเขาทุกข์เขายากขึ้นมานะ ใครถ้ามีความทุกข์ความยากขึ้นมา แล้วได้ธรรมโอสถเข้ามาขโมยในหัวใจนะ จะรู้จักบุญรู้จักคุณเลย มันจะรู้จักเลย ชีวิตเปลี่ยนชีวิตของคนทั้งนั้นนะ ชีวิตของเราสำมะเลเทมานะ ถ้าเราคิดได้ เรามีสติปัญญา เราเปลี่ยนเป็นคนใหม่เลย พอเปลี่ยนคนใหม่ ในครอบครัวสาธุ ในครอบครัวมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุขไปหมดเลย ธรรมะสมานให้ในครอบครัวเรามีความร่มเย็นเป็นสุข สมานให้สังคมนี้มีความร่มเย็นเป็นสุข

เวลาพระเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าจิตใจที่เป็นธรรมๆ มันเห็นคุณค่านะ สัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ ในบ้านเราเป็นสัปปายะไง ใครไปไหนมันก็อยากกลับบ้าน ใครไปไหนมาก็รีบกลับบ้าน เพราะบ้านเราอบอุ่นไง แล้วครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ ในบ้านก็ผู้หลักผู้ใหญ่เป็นหลักเป็นชัย มันจะเป็นสัปปายะของเรา

วันเข้าพรรษา วันเข้าพรรษาแล้วอธิษฐานของเรา ใครจะรู้ไม่รู้ เรื่องของเขา ตั้งอธิษฐานในหัวใจก็ได้ แล้วถ้ามันล้ม ล้มก็ไม่ใช่ไร ปีหน้าเอาใหม่ บอกตั้งไม่ได้ ตั้งแล้วมันล้ม ถ้าไม่ตั้งอยู่ สุขสบาย ชีวิตนี้ดีดี พอตั้งกติกาลแล้วขยับไม่ได้เลย เกร็งไปหมด ทำอะไรก็ไม่ได้ ก้าวคิดๆ แล้วถ้าไม่ตั้ง ทำไม่ไม่ผิดละ ถ้าตั้งแล้วทำไม่ผิดละ

กิเลสมันร้ายนัก กิเลสมันไม่เปิดโอกาสให้เราทำความดีเลย แต่เราก็ฝึกหัดของเรา เพราะมันเป็นกิเลสของเราไง มันอยู่ในใจของเราไง เราก็ตั้งของเราขึ้นมา ทำของเราขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรานะ

วันนี้วันเข้าพรรษา แล้วเดี๋ยวเย็นนี้พระจะอธิษฐานพรรษา มันเป็นโอกาสไง เราเห็นว่าพระมีโอกาสดำทำ เราเห็นใจพวกโยมนะ ๓ เดือนนี้ พระของเราอยู่ในความดูแลของเรา ต้องประพฤติปฏิบัติ ต้องขวนขวาย ต้องความจริง แล้วโยมละ โยมก็เป็นชาวพุทธเหมือนกัน โยมก็มีโอกาสเหมือนกัน แต่โยมมีสติปัญญา สติปัญญาคือความคิดของเราเองไง งานที่ทำของเราไปงานก็ทำ ชีวิตประจำวันก็ทำไปนี่แหละ แต่เรามีกติกานใจเรา

เรามีหางเสือ ทุกอย่างมีการควบคุม ชีวิตเราไม่ปล่อยให้มันเร่รอน ชีวิตไม่ปล่อยให้มันบังคับบัญชา ชีวิตไม่ปล่อยให้มันมันขับไล่ไปโดยที่ไม่มีใครดูแล เราต้องมีสติปัญญาดูแลชีวิตของเราเอง เอวัง